

ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਅਜੇ ਪਰਸੋਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਐ। ਐਡੀ ਫੋਤੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਹੀਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਨੀਂਦ ਜਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਰ ਐਤਕੀ ਤਾਂ ਸੰਘੋਂ ਵੀ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਲੰਘਦਾ ਕੁਝ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੇ ਡੰਗ ਚੱਜ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਨਾ ਖਾਧੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੁੱਛਣਾ ਈ ਸੀ, “...ਤਾਂ ਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਕਿਤੇ, ਆ ਕੇ ਫੇਰ ਕਈ ਦਿਨ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਜਾ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦੇ... ਭੁੱਲ ਵੀ ਜਾ ਹੁਣ”।

ਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਹਿਤਾ ‘ਭੁੱਲ ਵੀ ਜਾ’, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਈ ਏਨਾ ਗਰੀਬ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਕੋਈ ਏਨੀ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦਾ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਨਹੀਂ ਮੇਥੋਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਮਾਂ, ਜੀਹਨੇ ਆਵਾਦਾ ਸੋਨੇ ਵਰਗਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਦੋ ਜਵਾਈ ਪੰਥ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਐ ਤੇ ਅੱਜ ਰੋਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ.....। ਜੀਹਦਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ‘ਕੁੱਤੀ ਗੋਰਮਿੰਟ’ ਨੇ, ਤੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਆਵਾਦੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਫੋਟੋ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਬਾਤ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪੰਥ ਮੁਹਰੇ ਨਾ ਪਾਈ ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੂੰਹ ਵਿਖਾਵਾਂਗਾ।

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਐਂ ਬਠਿੰਡੇ ਏਰੀਏ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗਹਿਰੀ ਬੁੱਟਰ ਦੇ ਸਹੀਦ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ। ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਵੀਰ ਜੀ ਕਰਮ-ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਖਾਂਵਾਲਾ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਗਦੀਪ ਜੇ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਸਹੀਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਗਹਿਰੀ ਆਲੇ ਪਰਿ-ਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਜਰੂਰ ਕਰਵਾਉਣੀ ਐ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਐ। ਪਰ ਸੱਚ ਜਾਣਦਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਏਨੀ ਮਾੜੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਐ।

ਏਧਰ ਇਕ ਗੁਰਸਿਖ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਹੀਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲੋੜਵੰਦ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸਿਓ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਏਸ ਭੁੱਲ ਲਈ ਕਦੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਗੇ ਵੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਰੁ-ਝੇਵਿਆਂ (ਜਵਾਂ ਫਾਲਤੂ ਰੁਝੇਵਿਆਂ) ਕਾਰਨ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸੇ ਲਾਰੇ ਜਹੇ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਫੇਰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜਗਦੀਪ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਜਾਨ ਖਾ ਬਾਬਾ, ਜੇ ਉਹ ਏਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ। ਬਾਹਰਲੇ-ਬੁਹਰਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਰਿਵਾਰ (ਜਿਹੜਾ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਸੀ) ਨਾਲ ਗੱਲ ਜਰੂਰ ਝੋਰੀ।

ਸੱਚੀ ਕਥਾ

‘ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਸੀ ਮਾਂ’

...ਤੇ ਉਹ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੱਖਾਂ ਭਾਰ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਸਨ। “ਕਿੱਦੋ ਚੱਲਣੈ ਬੇਟੇ...” ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਗਹਿਰੀ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਬਾਜੇਖਾਨੇ ਤੋਂ ਇਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਸਹੀਦ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ‘ਵਿਕਸਿਤ’ ਸ਼ਹਿਰ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਦੀ ਅਸੀਂ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਗੋਨੇਆਣਾ ਟੱਪ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹੀ ਚਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦੋਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਪੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਬਾਹਮਣ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੇ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਫਤ ਵਾਂਗ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸਾਰੀ ਬਿਜਲੀ ਆਪ ਸਾਂਭ ਲਈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਮਾਰੇ ਆਹ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਰਾਕਸ਼ਸ਼। ਜਿੱਦੋਂ ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਕੋਲਾ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਦੋਂ ਇਹ ਚਿੰਟੇ ਹਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਬਰਮਲ ਟੱਪ ਕੇ ਮੈਂ ਬਠਿੰਡੇ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮਾਲ, ਸਾਪਿੰਗ-ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੇ ਪੁਲਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰਿਓ ਘੇਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਨੇ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਜਿਹੜੇ ਪੁਲਾਂ ਉੱਤੇ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਾਂ ਹੇਠ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਵਿਲਕਦੇ ਬਾਲ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਹ ਬਾਲ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ... ਮੈਰ ਏਧਰ ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਣੈ.....।

ਪੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ ਹੋਈ। ਸੰਗਤ ਕੋਚੀਆਂ ਟੱਪ ਕੇ ਅਸੀਂ ਗਹਿਰੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਸਿੰਘ ਸਾਨੂੰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਗਏ। ਭੀੜੀ ਜਹੀ ਬੀਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਢੱਠੇ ਜਹੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਹਨਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਏਥੂੰ ਅੱਗੇ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਏਸ ਲਈ ਉਹ ਏਥੇ ਰੁਕ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਏਥੂੰ ਅੱਗੇ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਰ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਐ ਜੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ...”। ਇਹ ਘਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਘਰ ਕਹਿ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਸਕਦੇ ਨੇ, ਘਰ ਵਿਚ ਸਿਰ ਲਕੋਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਐ, ਪਰ ਏਥੇ ਤਾਂ.....। ਅੰਦਰ ਇਕ ਮਾਈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਬੁੱਢੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਮੰਜੇ ‘ਤੇ ਢਿੱਡ ਜਿਹਾ ਫੜੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

“ਐਂਹ ਐ ਜੀ ਯੋਧੇ ਦੀ ਮਾਤਾ...”

“ਉਏ ਹੋਏ...” ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਜਹੀ ਆਈ ਤੇ ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਲੋਕ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਬੋੜੇ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਮਨ ਜਿਹਾ ਕਰਤਾ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗਈ ਇਕ ਮਾਤਾ ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਾਈ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਥਰੂ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਏਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

“ਐਂਥੋ ਮੰਜਾ ਚੱਕ ਕੇ ਭਾਹ ਲਓ...” ਦੇ-ਤਿੰਨ

ਵਾਰ ਬੇਬੇ ਬੋਲੀ। ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

“ਐਂਥੋ ਮੰਜਾ ਚੱਕ ਲੋ... ਭਾਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਦਿ-ਦੀ, ਪਰ ਢਿੱਡ ਬਾਹਲਾ ਦੁਖਦਾ ਰਹਿੰਦੇ, ਚੱਕਿਆ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ...”

“ਕੋਨੀ ਬੇਬੇ ਤੂੰ ਬਹਿ ਜਾ, ਅਸੀਂ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਆਂ ਮੰਜਾ...” ਸਾਨੂੰ ਘਰੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਆ।

“ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਰਾਮ... ਬੇਨੂੰ ਵੇਖਣ ਗਿਆ ਸੀ... ਆਉਂਦਾ ਹੋਣੈ...” ਰਾਮ ਬੇਬੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੁੱਤ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਏ ਸਿੰਘ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸ ਗਏ ਸਨ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ, ਜੋ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਣ ਗਿਆ ਸੀ। “ਰਾਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਲੁਮ (ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਜਦ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੁਮ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ) ਜਾਣੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਦੂਜਾ (ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ) ਵੀ ਆਈ ਕਹਿ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਨੂੰ ਮੁੜਿਆ... ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਪੁੱਤੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਿਆ...”।

ਮਾਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਕਿ ਮਾਂ ਉਹ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਰਾਹ ਹੀ ਪਿਆ ਸੀ, ਪੁੱਤੇ ਰਾਹ ਤਾਂ ਓਥੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਥ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਮੱਕਾ ਪੁਸਤ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਸੁਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ ਬੀ 40 ਤੇ)

REFLEXOLOGY & HOMEOPATHIC CLINIC

ਪੁਰਾਣੇ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗ ਦੇ
ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮਿਲੋਂ
Dr. Simran Bath ਡਾ.ਸਿਮਰਨ ਬਾਠ

ਜੋ ਕੀ ਰੇਖੀ, ਐਨਰਜੀ ਹੀਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੀਫਲੈਕਸੋਲੋਜੀ ਦੇ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹਨ

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ
ਬਣਾਈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉ।

ਡਾ. ਡੀ.ਐਸ. ਬਾਠ

ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਰੀਫਲੈਕਸੋਲੋਜਿਸਟ

ਡਾ. ਸਿਮਰਨ ਬਾਠ

ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਰੀਫਲੈਕਸੋਲੋਜਿਸਟ ਅਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥ

ਮਿਲੇ ਸਿਰਫ ਅਪੋਇੰਟਮੈਂਟ ਨਾਲ Time: 11am - 7pm

11737 - 64A Ave Delta,

Phone-778-593-7667 | Cell- 778-558-6776

CHAMPION WINDOWS & GLASS

- Custom Designed PVC Windows
- Renovation & New Construction
- Garden Windows
- Patio Doors & Skylights
- For replacement of Vinyl Windows
- Professional Installers Available

ਰੇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ
ਵਿੰਡੋ, ਸਲਾਈਡ ਡੋਰ, ਜਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਬਹੁਤ
ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੰਡੋ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਧੀਆ
ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਵਾਈਨਲ ਵਿੰਡੋ ਵਾਜ਼ਿਬ ਕੀਮਤ
ਤੇ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

For More Info Call:

Kuldip Buttar

Fax: 604-572-7102

604-309-2350

Why pay retail?

Wholesale Supplier & Contractor

We Specialize in:

- Vinyl Decking
- Soffits • Siding
- Gutters

WITH AN
ADDITIONAL 15%
DISCOUNT

INTER-GLOBE
building supplies Ltd.
“Building Tomorrow's Future”

Vinyl Siding
www.inter-globe.ca

604-572-6799

(ਸਫਾ ਬੀ 36 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਬਾਈ ਰਾਮ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਘਸਮੇਲਾ ਜਿਹਾ ਕੁਤਰਾ-ਪਸ਼ਾਮਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਇਦ ਕਦੇ ਚਿੱਟਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਪਰਨਾ ਤੇ ਕਾਲੀ ਜਹੀ ਜਾਕਟ ਪਾਈ। ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਸੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ।

“ਰਾਮ, ਬਾਈ (ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ) ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲਿਆਈ ਕੱਢ ਕੇ...” ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਬਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

“ਲਿਆਉਣਾ ਜੀ” ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਇਕ ਟੁੱਟੀ ਜਹੀ ਚੁੰਘੀ ਬੈਠਕ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਇਦ ਕਦੇ ਰਸੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਿਚ ਵੜ ਗਿਆ। ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇ ਉਹਦੇ ਹਸ 'ਚ ਸਹੀਦ ਬਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਉਹ ਫੋਟੋ ਖੋਬੇ ਦੇ ਹਸ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ, “ਬਲਾਂ ਸੋਹਣਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ, ਚੰਦਰਿਆਂ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਨੂੰ ਸਾੜਤਾ...” ਬਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। “ਬਾਹਲਾ ਸੋਹਣਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਖਣਾ ਬੀ ਓਹਦੇ ਵਸਤੇ ਬਾਹਲੀ ਸੋਹਣੀ ਬਹੁ ਲਿਆਉਂ, ਪਰ...” ਮਾਤਾ ਦੁੱਖ ਕਰ ਗਈ, “ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਹੁ ਵਿਆਹੁਣ ਤੁਰ ਗਿਆ” ਸਾਇਦ ਜੇ ਮਾਤਾ

ਬੋਲਦੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੀ।

“ਬਾਈ ਰਾਮ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਹੋਗਾ ਬਾਈ ਦਾ...” ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਬਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਬਾਈ ਫੇਰ ਉਸੇ ਰਸੋਈ-ਨੁਮਾਂ ਬੈਠਕ ਜਹੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਐਤਕੀ ਉਸ ਨੇ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਲਗਾਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਖੋਬੇ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਅੰਦਰ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੱਭਣਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਲੱਭ ਈ ਲਿਆਇਆ। ਐਤਕੀ ਓਹਦੇ ਇਕ ਹਸ ਵਿਚ ਲਿਫਾਫਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਹਸ ਵਿਚ ਸੂਟ ਸਨ। ਸੂਟ ਜੇ ਬਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਨ ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਫੜ ਲਏ ਤੇ ਲਿਫਾਫਾ ਬਾਈ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਫਾਫੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਸਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜੇ ਕੇਸ ਲਾਇਆ ਸੀ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕਾਗਜ਼ ਉਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ... ਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਸੀ।

ਇਹ ਬਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਭੋਗ ਨਮਿਤ ਅਜੀਤ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਇਸਤਿਹਾਰ ਸੀ ਤੇ ਛਪਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ‘ਬਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸੁਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲ’ ਤੇ ‘ਬਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਛੀਨ’।

“ਬਾਈ ਆਹ ਫੋਟੋ ਹੋਲੀ ਬਾਈ ਦੀ ਥੋਡੇ ਕੋਲ?” ਇਸਤਿਹਾਰ 'ਤੇ ਬਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫੋਟੋ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।

“ਨਹੀਂ ਬਾਈ ਜੀ, ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਆਹ ਫੋਟੋ ਵੀ ਭੈਣ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਐ... ਓਹਨੇ ਓਹੋ ਇਹ ਫੋਟੋ ਕੁੱਝੇ ਵਿਚ ਪਾ

ਕੇ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਲੱਪਤੀ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਾਹਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ”।

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਭੈਣ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੀ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਨਾਲ, ਜੀਹਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਵੀ ਫੋਟੋ ਸਾਂਝ ਕੇ ਰੱਖੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾੜਕੂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਵੀ ਘਾਣ ਬੱਚਾ ਪੀੜ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਭੈਣ ਦੀ ਸੀ ਜੀਹਨੇ ਆਵੇਦੇ ਵੀਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਜਾਨੋਂ ਪਿਆਰੀ ਸਮਝੀ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਇਦ ਚੁੱਲੇ ਵਿਚ ਸਾੜ ਦਿੰਦਾ।

“ਖੋਬੇ ਤੇਰੇ ਜਵਾਈ ਜਿਹੜੇ ਸਹੀਦ ਹੋਏ ਆ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?... ਪਰ ਖੋਬੇ ਦੁੱਖ ਬੈਠੀ ਰਹੀ... ਤੇ ਫੇਰ ਇਕ-ਦਮ ਬੋਲੀ, “ਚਾਹ ਨੂੰ ਪੀਂਦੇ ਤੁ-ਸੀਂ ਚਾਹ...?” ਸਾਡਾ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਹਿੱਲਦਾ ਸਿਰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬੋਲੀ, “ਕੋਨੀ ਭਾਡੋ ਚੰਜ ਨਾਲ ਮਾਂਜ ਸਵਾਰ ਲਾਗੇ...” ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੀ ਬੋਲਦੇ, ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

ਮਾਤਾ ਫੇਰ ਆਪ ਈ ਬੋਲੀ, “ਆਹੋ ਬਾਈ ਆਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ ਖਾਲਸੇ ਚਾਹ ਨੂੰ ਪੀਂਦੇ... ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹੁਣ ਗਿਆ ਸੀ... ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਓਹੋ ਦੀ ਪੁੜਕੁ ਜਿਹਾ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ... ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਓਹੋ ਗਾਤਰਿਆਂ ਆਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨੂੰ ਜਰਦੀ ਸੀ... ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਲਾਂ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਕਰਨਾ ਬੀ ਰੱਬਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਜਾਹ ਜਾਂਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ... ਪਰ ਲਛਮਣ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੀਰਜ ਧਰਾਉਣਾ... ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਪੁੱਤ ਘਰ ਮੁੜ ਆ ਲਛਮਣ... ਪਰ ਓਹਨੇ ਸਦਾ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ‘ਤੂੰ ਡਰਿਆ ਨਾ ਕਰ ਖੋਬੇ, ਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਐ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਈ ਮੁੜਾਂਗੇ... ਵੇਖਲੇ ਅਜੇ ਤਾਈਂ ਨੂੰ ਮੁੜਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਅਜੇ ਜਿੱਤੋ ਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇ...’ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਖੋਬੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਫੇਰ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, “ਕੇਰਾਂ ਕੋਈ ਬਾਈ ਗੁਰਦਾਰੇ ਆਲੇ ਸਪੀਕਰ 'ਚ ਬੋਲੀ ਜਾਏ, ਅਖੇ ਸੂਰਮਾਂ ਸੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਤਾਂ... ਮੈਂ ਪੁੱਛਦੀ ਐਂ ਬੀ ਸੂਰਮਾਂ ਸਾਡੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਕਾਹਨੂੰ ਜੰਮਿਆ, ਕਿਸੇ ਸਰਦੇ-ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਦੇ ਜੰਮਦਾ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਦੇ ਭੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਥਾਜ ਹੋ ਗਏ। ਪੀਆਂ ਅੱਲੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਔਖੀ।

ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਚਾਰੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਤਾੜੀ ਰੱਖਿਆ ਪੁਲਸ ਨੇ, ਤੁਰਿਆ ਏਹੋਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਫੁੱਟ ਕੇ ਆਇਐ... ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਹਦੀ ਐਂ ਬੀ ਰੱਬਾ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦੇ ਘਰੇ ਸੂਰਮਾਂ ਨਾ ਜੰਮੇ...”

“ਤੂੰ ਦੁੱਖ ਕਰਜਾ ਹੁਣ, ਆਪ ਈ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਐ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨੂੰ ਸੁਣਦੀ ਕੋਈ...” ਬਾਈ ਰਾਮ ਥੋੜਾ ਖਿੜ ਕੇ ਬੋਲੇ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ।

“ਕੋਨੀ ਬਾਈ ਰੋ ਲੈਣ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ...” ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਖੋਬੇ ਰਾਮ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜਹੇ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਦੁੱਖ ਕਰ ਗਈ।

“ਰਾਮ ਤੇਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਜਾਣੇ ਆਲੇ ਲਗਦੇ ਸੀ ਬਾਈ”

“ਮੈਨੂੰ ਬਾਈ ਜੀ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਆਈ. ਏ. ਸਟਾਫ ਤੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵੀ... ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਬਾਈ ਜੀ ਐਡੀ-ਐਡੀ ਲੰਮੀ ਦਾਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ (ਆਪਣੇ ਚਿੱਛ 'ਤੇ ਹਸ ਲਾ ਕੇ ਰਾਮ ਬੋਲਿਆ) ਬਸ ਕੀ ਕਰੀਏ ਮਜਬੂਰੀਆਂ...” ਰਾਮ ਤੋਂ ਗਾਹਾਂ ਬੋਲਿਆ ਨਾ ਗਿਆ।

“ਅਸੀਂ ਬੋਝੀਆਂ ਦਾਹੜੀਆਂ ਪਰਖਣ ਨੂੰ ਆਏ ਬਾਈ, ਤੂੰ ਐਹੇ ਜੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰ, ਏਨਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਓ ਇਹੀ ਬੋਝਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋਸਲੇ... ਕੋਈ ਆਮ ਬੰਦਾ ਨੂੰ ਸਹਾਰ ਸਕਦਾ ਏਨਾ ਜੁਲਮ” ਵੀਰ ਜੀ ਬੋਲੇ।

ਮੈਨੂੰ ਬਾਈ ਰਾਮ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਕ ਘਟਨਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਚੋਤੇ ਆਈ। ਜੱਬੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਕੇਰਾ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ੋਂ ਬਾਈ ਕਰਮਜੀਤ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਏ। ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਬੈਠੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਬਾਈ ਕਰਮਜੀਤ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਦੱਖ

ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਦੁੱਖ ਚੱਕਣ ਤੋਂ ਝਿਪਟ ਜਹੇ ਲੱਗ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਭੈਣ ਜੀ ਦੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕਿਹਾ, “ਲਓ ਬਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੁੱਖ ਛੁੱਕੋ...”

“ਵੀਰ ਜੀ ਭੈਣ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ... ਭੈਣ ਜੀ ਕੇਸਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ...?” ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਆ।

“ਹਾਂ ਜੀ ਵੀਰ ਜੀ ਭੈਣ ਜੀ ਦੀ ਕੇਸਕੀ ਕਿੱਧਰ ਗਈ...?” ਇਕ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ।

“...ਕੇਸਕੀ...ਕੇਸਕੀ ਵੀਰ ਜੀ... ਜਦੋਂ ਸਿੰਘਣੀ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਈ ਦਿਨ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਪੁੱਠੀ ਲਮਕਾਈ ਰੱਖਿਆ, ਉਥੇ ਈ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ... ਕੇਸਕੀ...” ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਵੀਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਲਿਸਕੇ-ਪੁਸਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਲ ਜਹੀ ਆ ਗਈ।

ਗੁਰਬਤ ਨਾਲ ਘੁਲਦੇ ਕਿਸੇ ਸਹੀਦ ਸਿੰਘ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿਖੀ ਪਰਖਣ ਲੱਗ ਜਾਈਏ ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾਵਾਂ ਪਰ ਉਹ ਪਰ੍ਹੇ ਜਹੇ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੇ ਲੀੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ‘ਚਿੱਟਾ ਲਿਸਕਦਾ’ ਕੁਤਰਾ ਮਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਹਲੇ ਚਿੱਟੇ ਜਹੇ ਲੀੜਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖਿੜ ਜਹੀ ਆਈ। ਮੈਨੂੰ ਆਏਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰਾ ਚਿੱਟਾ ਕੁਤਰਾ ਬਾਈ ਰਾਮ ਦੇ ਕਦੇ ਚਿੱਟੇ ਰਹੇ ਲੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਇਦ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਰ-ਦਰਗਾਹੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲੀੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗਏ ਪਰਿ-ਵਾਰ ਨੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਵੀਰ ਜੀ ਨੇ ਬਾਈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਬਾਈ ਰਾਮ ਆਹ ਸੰਗਤ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਐ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਾਈ...”

“ਨਹੀਂ ਬਾਈ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਚਾ ਦਿਆਂਗੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ...” ਰਾਮ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਵੇਰ ਧਾਹ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਹਾਇ ਉਏ ਰੱਬਾ ਘਰੇ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਡੰਗ ਜੋਗਾ ਆਟਾ ਹੋਨੀ ਤੇ ਪੈਸੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਂਹਦਾ ਸਾਰੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਚਾ ਦਿਆਂਗੇ, “ਧੰਨ ਐਂ ਭਰਾਵਾ ਤੂੰ...” ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਵੀਰ ਜੀ ਬੋਲੇ, “ਨਹੀਂ ਬਾਈ ਰਾਮ ਇਹ ਮਾਇਆ ਤੂੰ ਰੱਖੀ, ਜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਮਿਹਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਭੈਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮਿਲਾਂਗੇ ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਿਆ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ।” “ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਨੋ ਓ...” ਸਾਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮਾਤਾ ਬੋਲੀ।

“ਬਾਈ ਜੀ ਚਾਹ ਮੰਗਵਾ ਲੈਣੇ ਆਂ, ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਲੱਗਦੇ ਐ...” ਜਦੋਂ ਬਾਈ ਰਾਮ ਨੇ ‘ਮੰਗਵਾ ਲੈਣੇ ਆਂ’ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਗੁਰਬਤ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਮੁਹਰੇ ਢਾਕਾਂ 'ਤੇ ਹਸ ਧਰ ਕੇ ਖਲ ਗਈ ਸੀ।

ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਨਕਲਾਬੀ, ਜਿਹ-ਤਾ ਕਿਊਬਾ ਵਿਚ ਲੜਿਆ ਤੇ ਬੋਲਵੀਆ ਵਿਚ ਸਹੀਦ ਹੋਇਆ, ਚੀ ਗੁਵੇਰਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਜਾਨਣ ਲਈ ਟਾਰਚਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸੋਚ ਲੈ ਤੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ...” ਤਾਂ ਜੇ ਚੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਸਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੜਿਆ, ਕੀ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭਣਗੇ...” “ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਤੁਸੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਰਫ ਵਿਖਾਏ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਨੇ ਕਿ ਸਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਵੀ ਲੈਣੀ ਹੈ...?”

ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਫਰੀਦਕੋਟ

Jobs Education Tutoring Advanced Learning Centre Ltd.

ਕੁਝ ਕੋਰਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

- Security Guard Training (BST)
- Advanced Security Training (AST)
- General (Auto) Insurance Courses (in 2 weeks)
- Real Estate Course (in 5 weeks)
- Mortgage Broker Course (in 5 weeks)
- Language Proficiency Index (LPI)
- IELTS

**TUTORING
For**

Math

Science

English

French

School

College

University

Students

**We help
in License
application
& Job
Placement**

Special Offer
Security Course (BST)
\$75 only
Up to Jan 2011 end

FOR MORE INFO CALL
604-543-7300
#111-12827-76th Ave., Surrey, BC V3W 2V3
Email: info@alcbc.ca

EXCELSIOR AUTOMOTIVE LTD.

#103-8250-124 St, Surrey, BC V3W 3X9

**AirCare
Repair Centre**

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

We repair:

**Domestic, Import, Tune Up, Brakes,
General Repairs, Mufflers, Tire Services
& Alignment**

Sukhjinder (Sukhy) Dhillon

TEL: 604-590-2629

CEL: 604-614-6144